

מגמות בפעילות האשראי במשק הישראלי

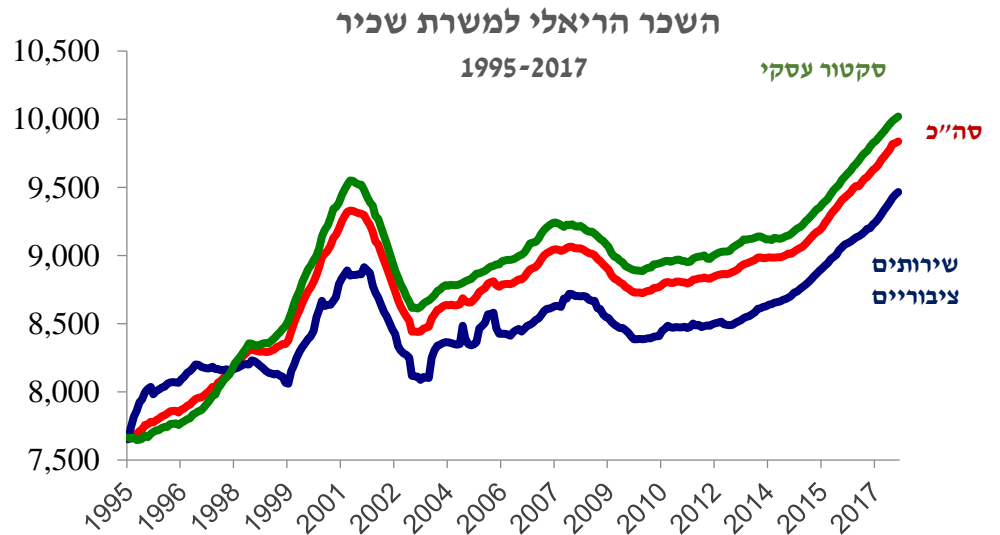
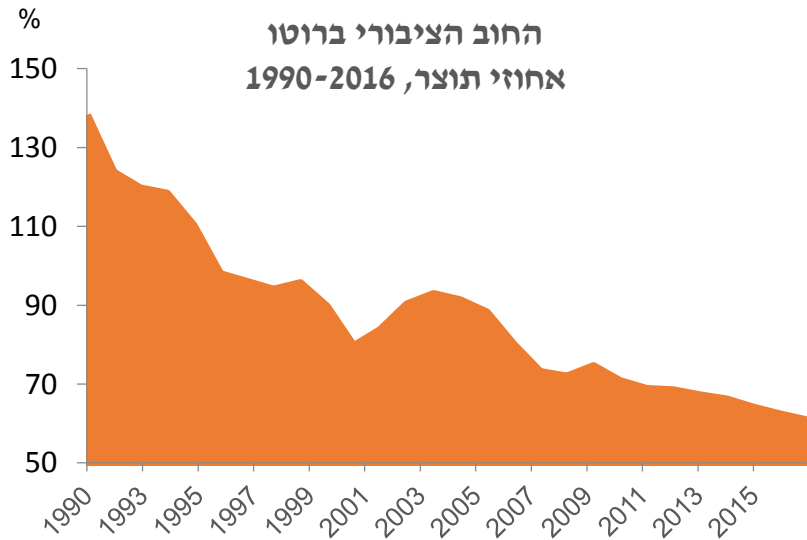
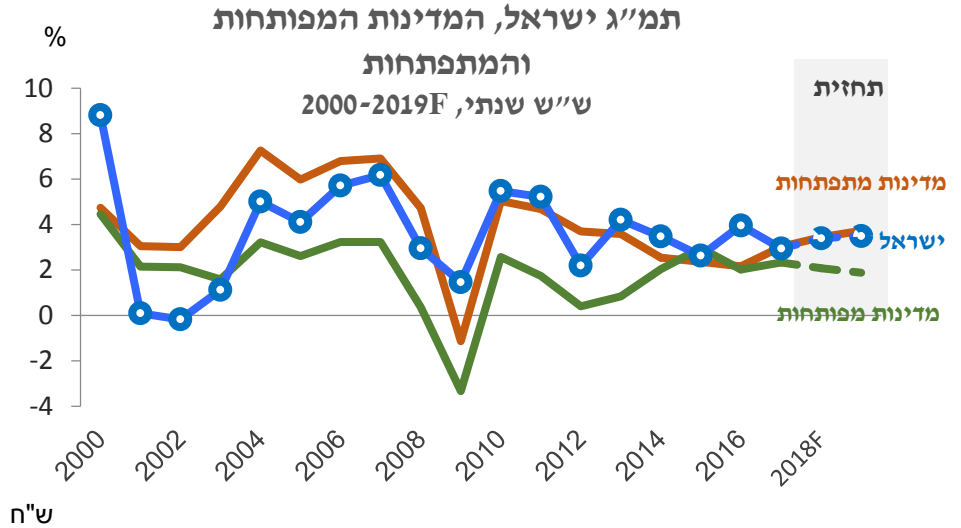
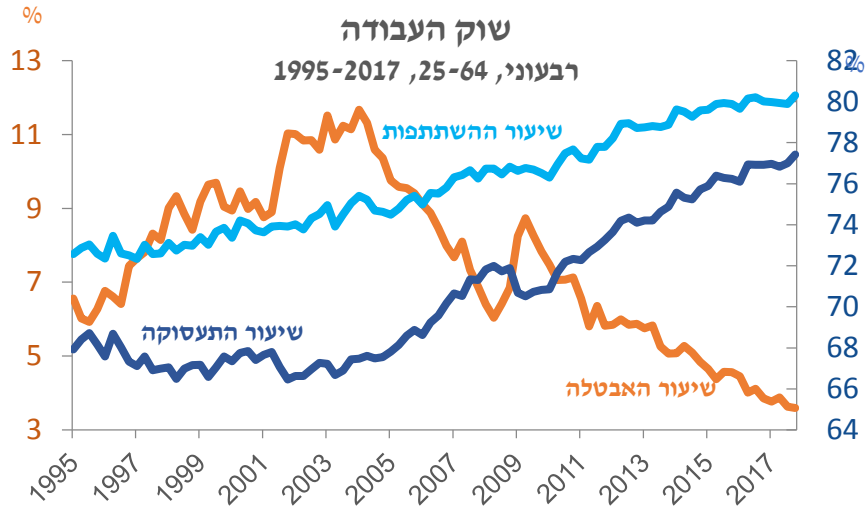
כנס הפיקוח על הבנקים

ד"ר קרנית פלוג, נגידת בנק ישראל

12 במארס, 2018

המצב המקרו כלכלי טוב

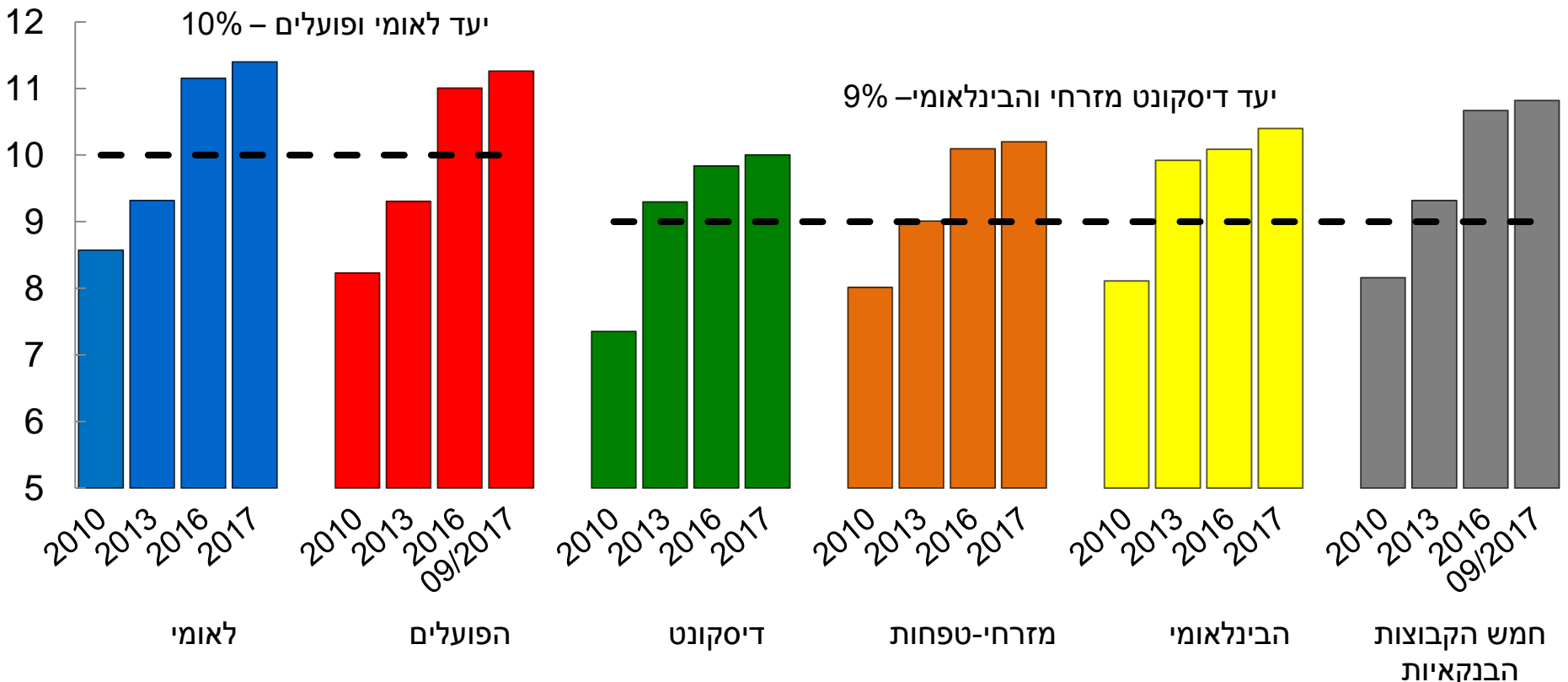
לבנקים עודפי הון המאפשרים להגדיל את תיק האשראי הבנקאי

יחס ההון העצמי רוברד 1, חמש הקבוצות הבנקאיות,

2010-2017*

אחוזים

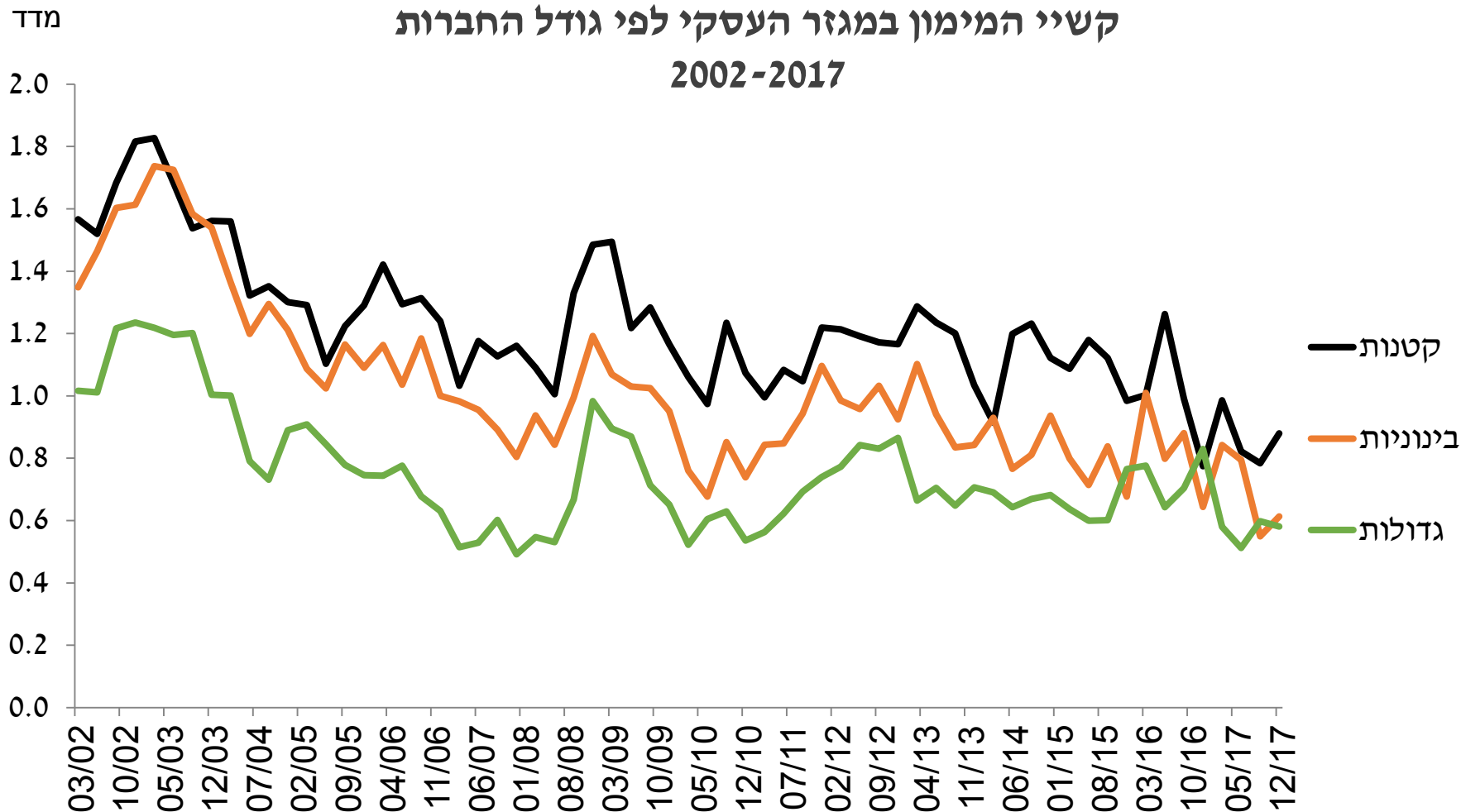

(1) הנתונים לשנים 2010 ו-2013 הם במונחי באזל II (יחס הון הליבה), והנתונים לשנת 2016 והלאה הם במונחי באזל III (יחס ההון העצמי רוברד 1) בהתאם להוראות המעבר.
 (2) יחס הון הליבה של קבוצת דיסקונט במונחי באזל II אינו כולל את הניכוי בגין השקעת הקבוצה בבנק הבינלאומי.
 (3) עבור חלק מהבנקים קיימות דרישות נוספות.
 (4) נתוני פועלים וחמש הקבוצות מעודכנים לספטמבר 2017 בשל אי זמינות נתוני בנק הפועלים

האשראי אינו מהווה מגבלה מהותית להתרחבות הפעילות

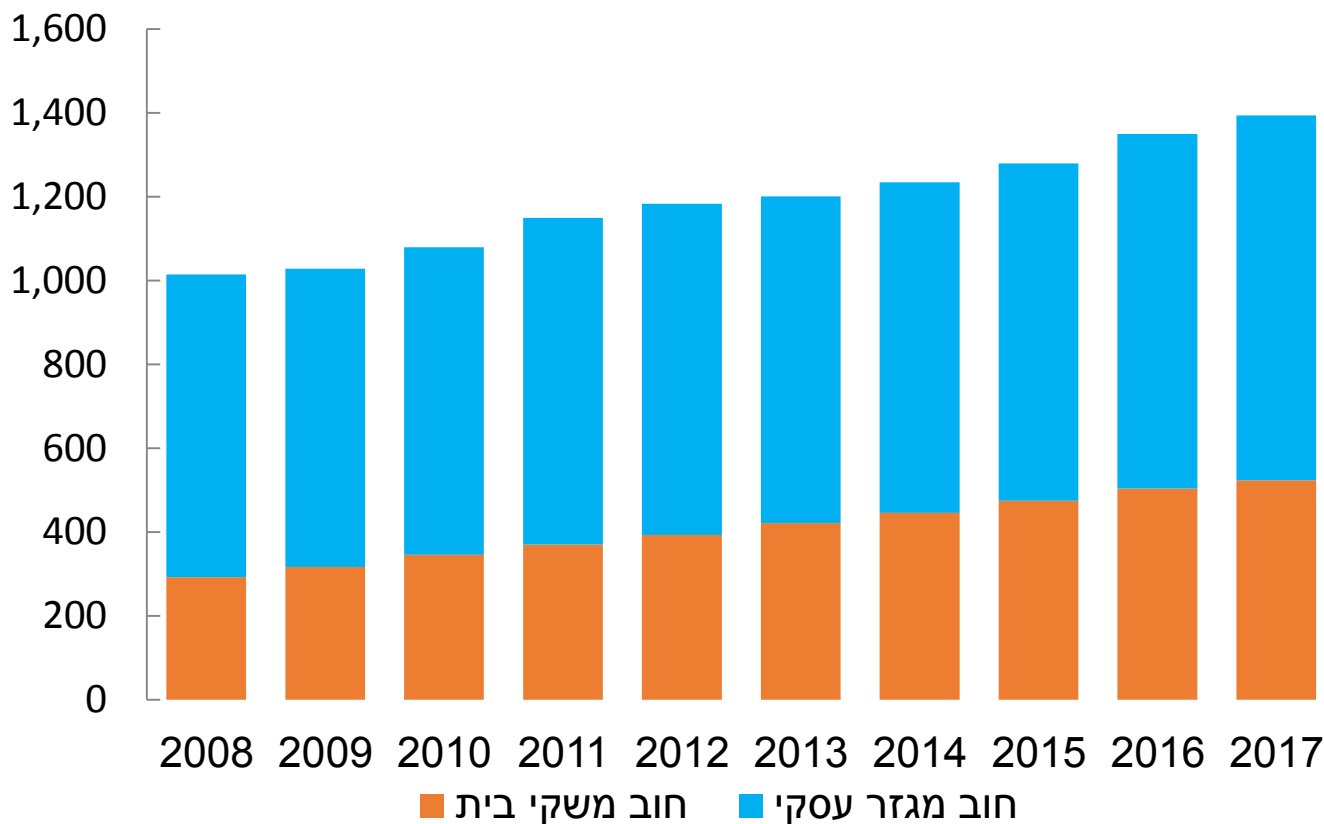
קשיי המימון במגזר העסקי לפי גודל החברות
2002-2017

נמשך הגידול ברמות החוב של המגזר הפרטי הלא פיננסי (עסקי ומשקי בית)

יתרת החוב של המגזר הלא פיננסי,
2008-2017

מיליארדי ש"ח

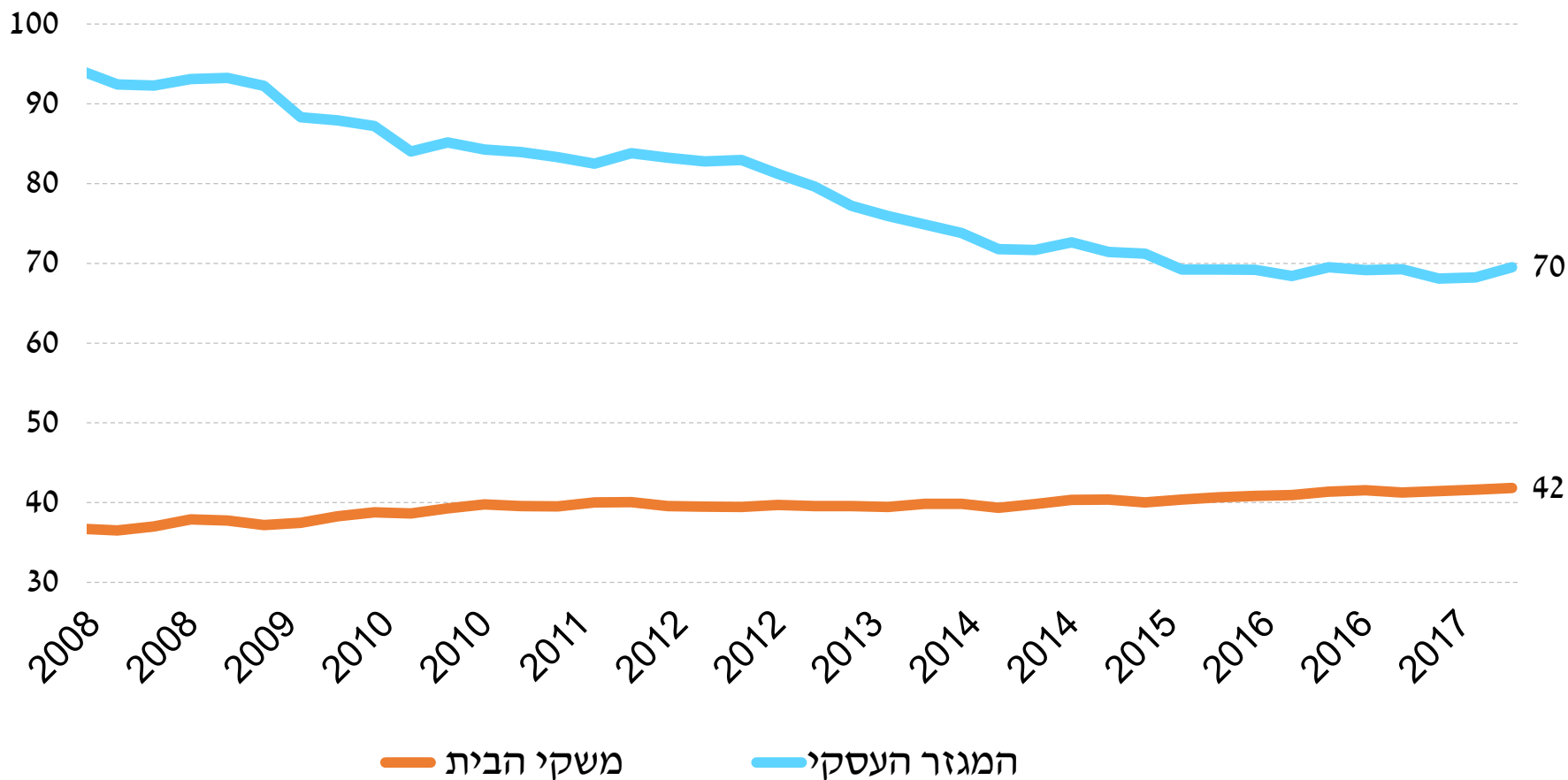
קצב גידול ממוצע בשנתיים האחרונות	
5.3	חוב משקי בית
4.7	חוב מגזר עסקי

*נתוני 2017 לסוף חודש ספטמבר

יחס החוב/תוצר של משקי הבית עולה אך רמתו עדיין נמוכה יחסית

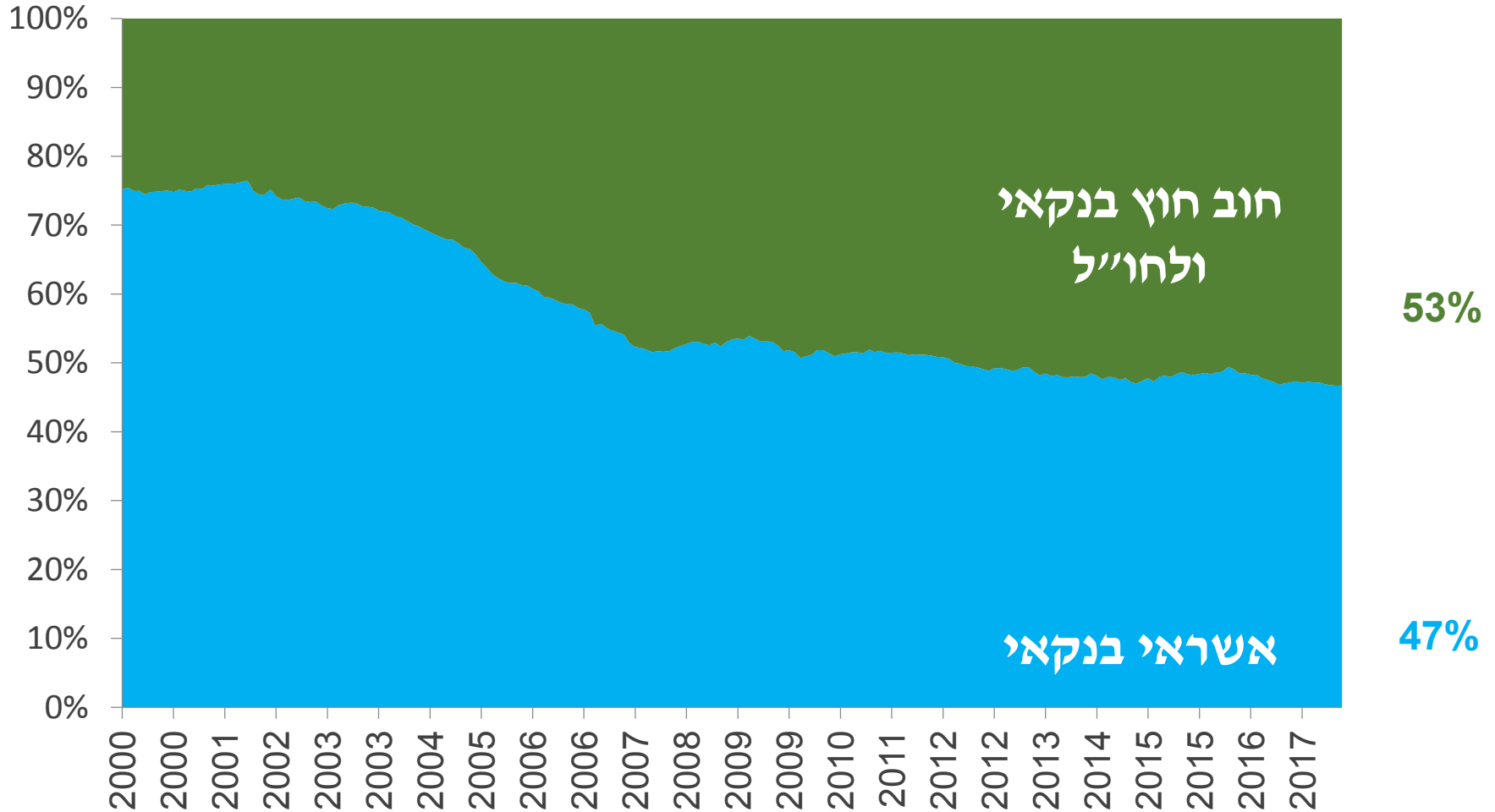
יחס החוב של המגזר הפרטי הלא-פיננסי לתוצר, 1996 עד 2017

נמשכת הירידה של משקל החוב לבנקים בסך החוב של המגזר העסקי הלא פיננסי

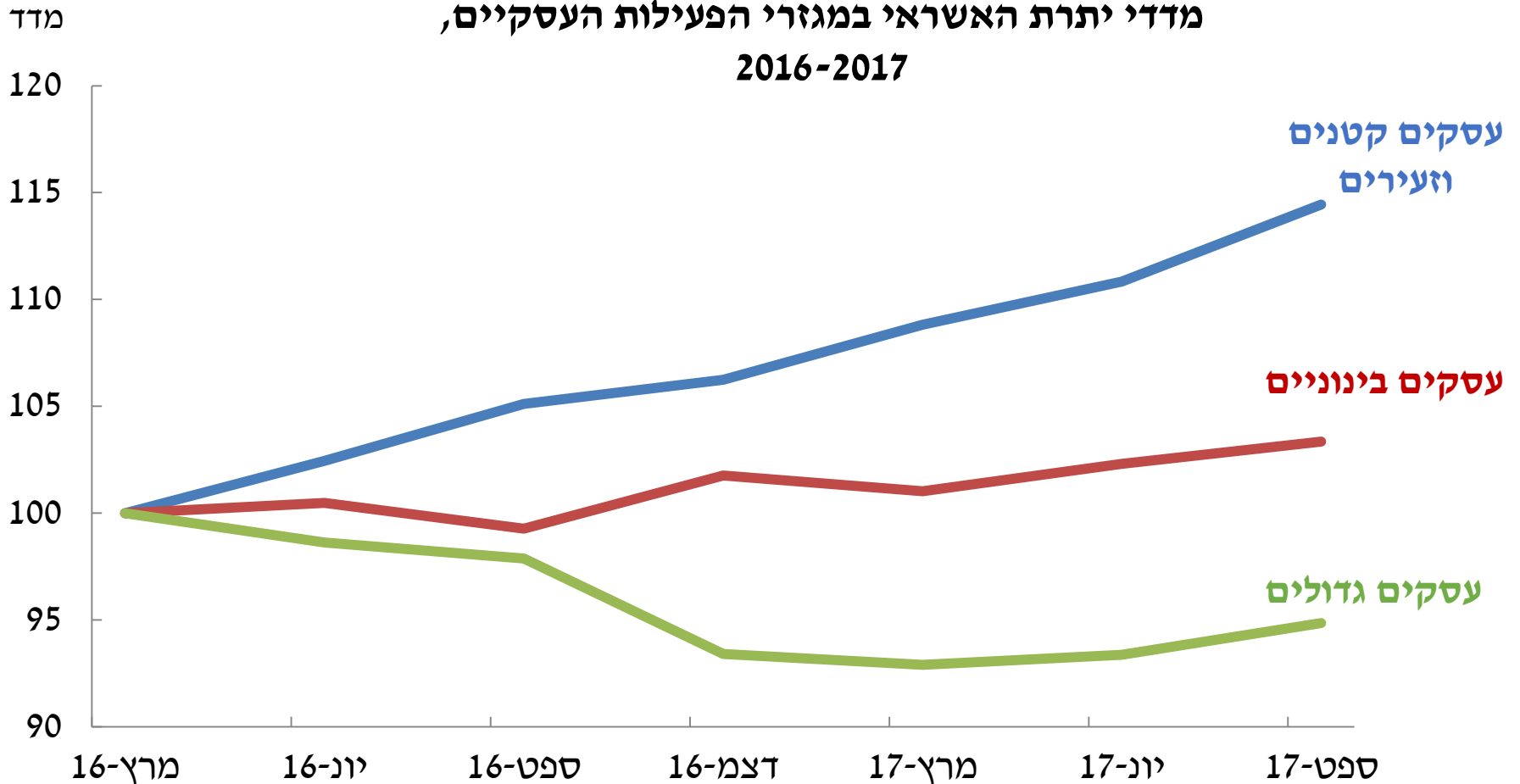
מיליארדי ₪

יתרת האשראי הבנקאי לעסקים הקטנים והבינוניים צומחת בקצב גבוה

מדדי יתרת האשראי במגזרי הפעילות העסקיים,
2016-2017

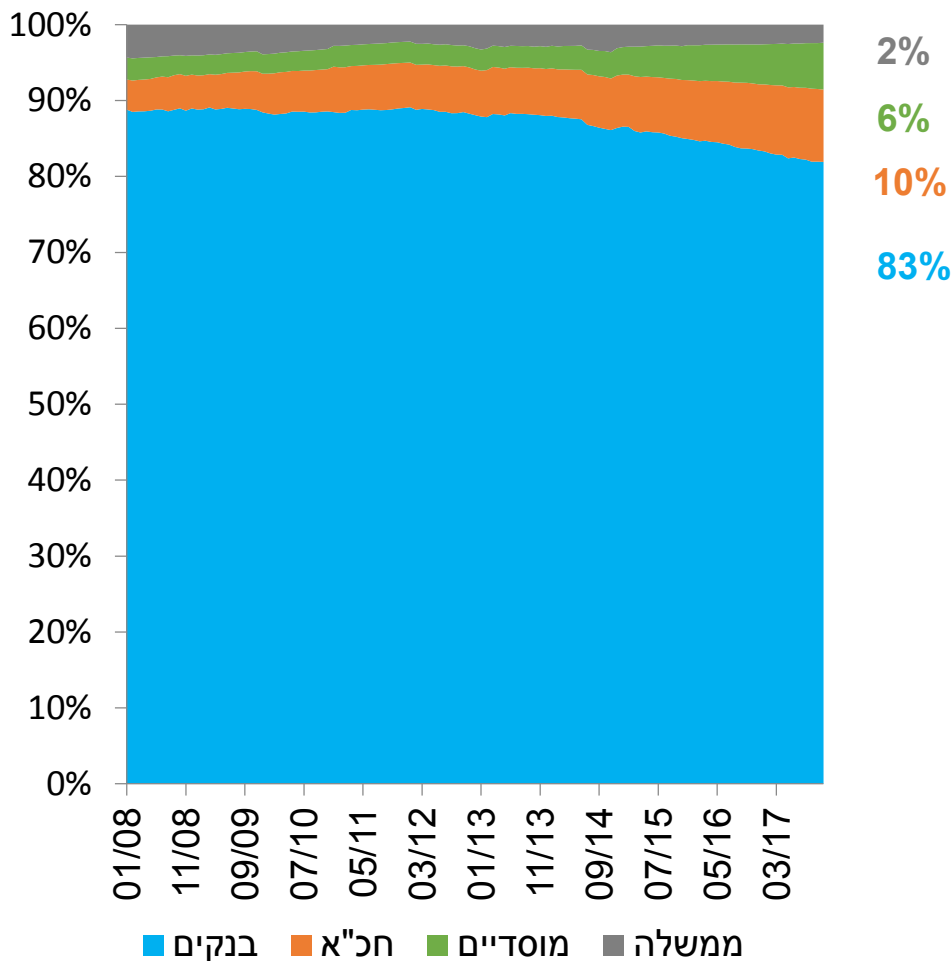
הנתונים מתייחסים לפעילות בישראל ואינם כוללים את מגזר הניהול הפיננסי, אחרים והתאמות.

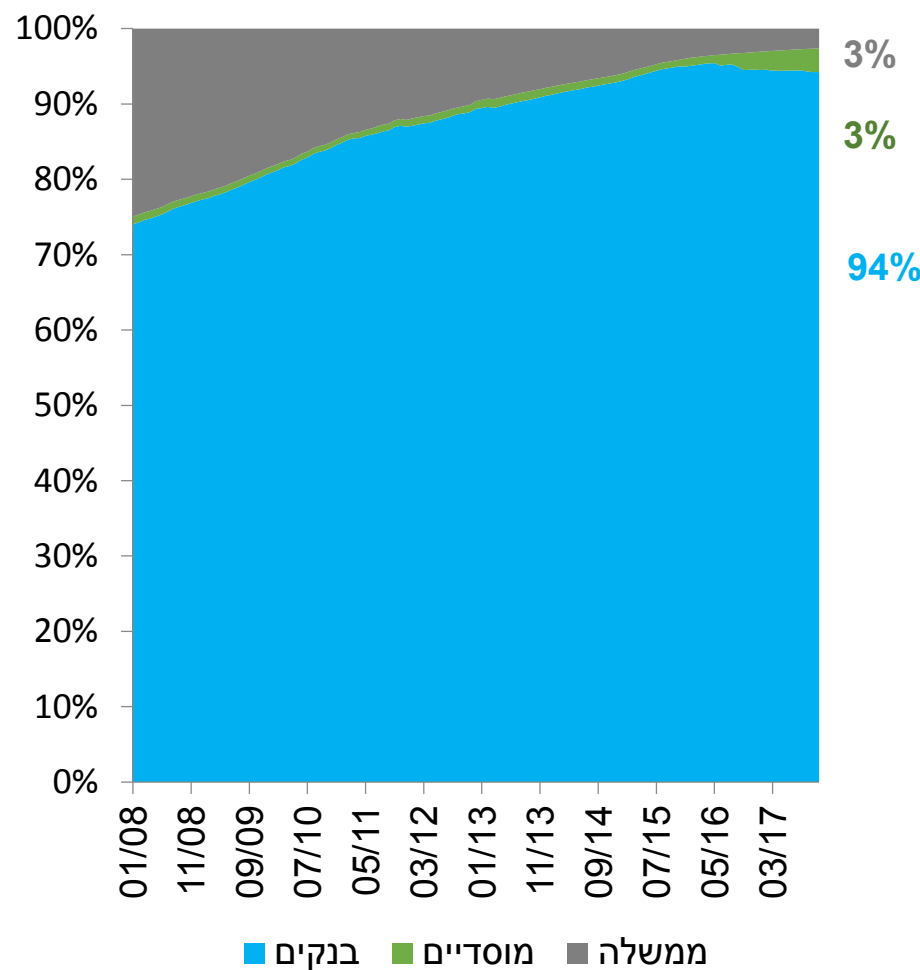
כ- 90% מסך האשראי למשקי הבית ניתן על ידי הבנקים

הרכב האשראי למשקי הבית שאינו לדיור

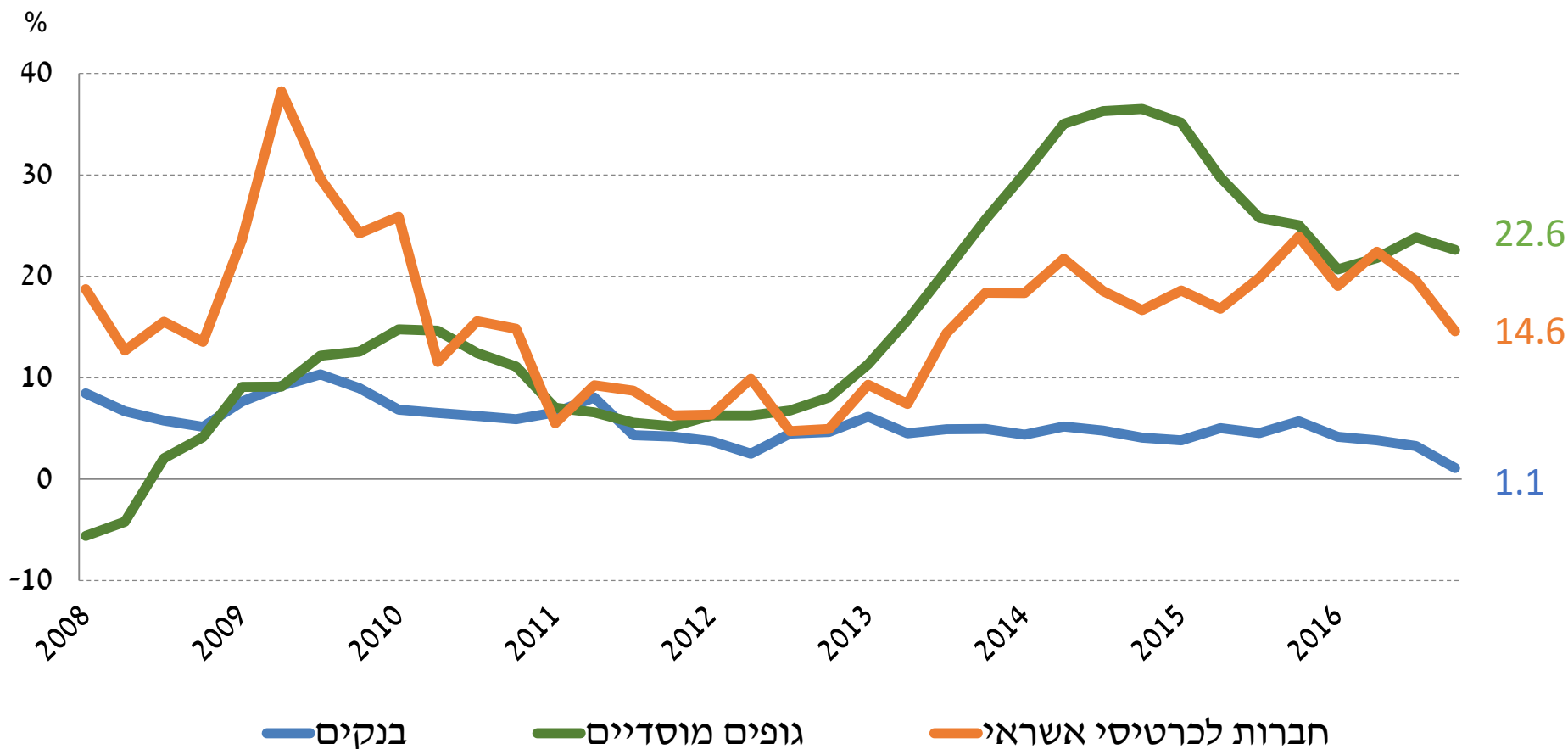
הרכב האשראי למשקי בית לדיור

קצב גידול גבוה באשראי הצרכני (שלא לדיור) אצל המוסדיים וחברות כרטיסי האשראי, אם כי חלקם בסך האשראי עודנו קטן

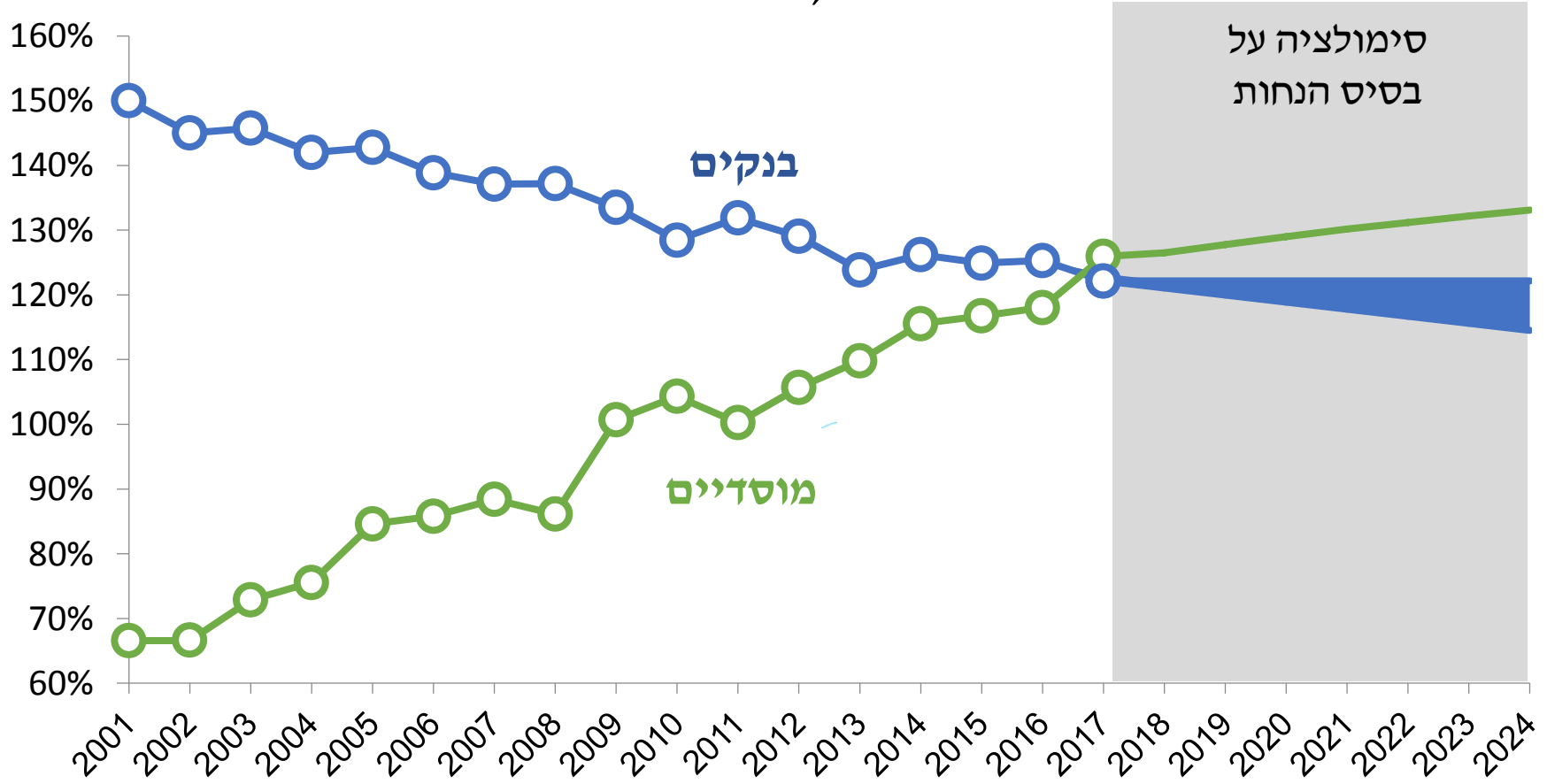
קצב הגידול השנתי של החוב שלא לדיור לפי המלווים העיקריים, שנה נעה, 2008-2017

מגמת העלייה בהיקף הנכסים המנוהלים בידי המוסדיים צפויה להמשך

נכסי הבנקים והגופים המוסדיים, אחוזי תוצר, 2001-2017

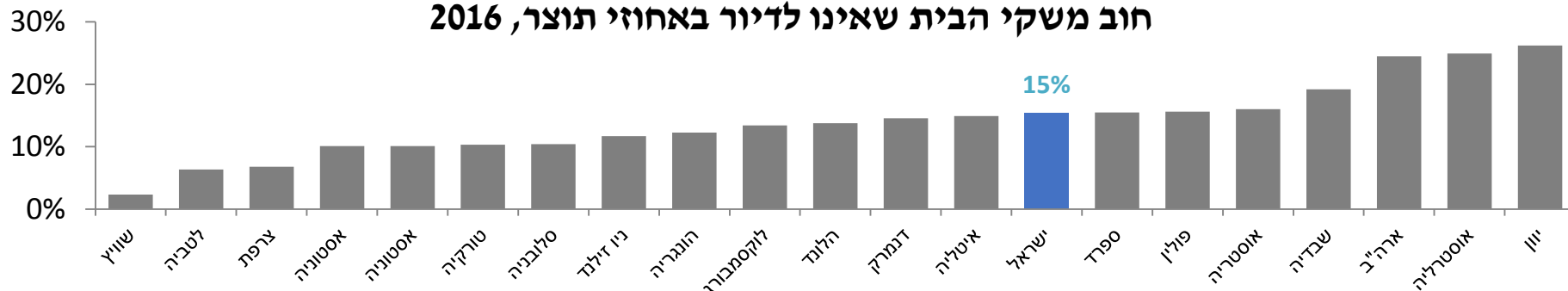

* נתוני מוסדיים ללא קרנות נאמנות, נתוני נכסי הבנקים לספטמבר 2017

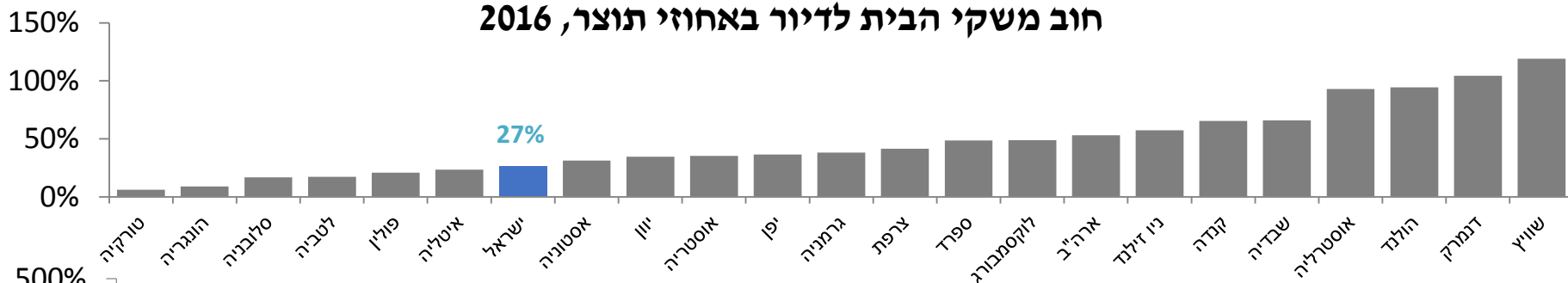
יחסי החוב/תוצר נמוכים בהשוואה בינלאומית

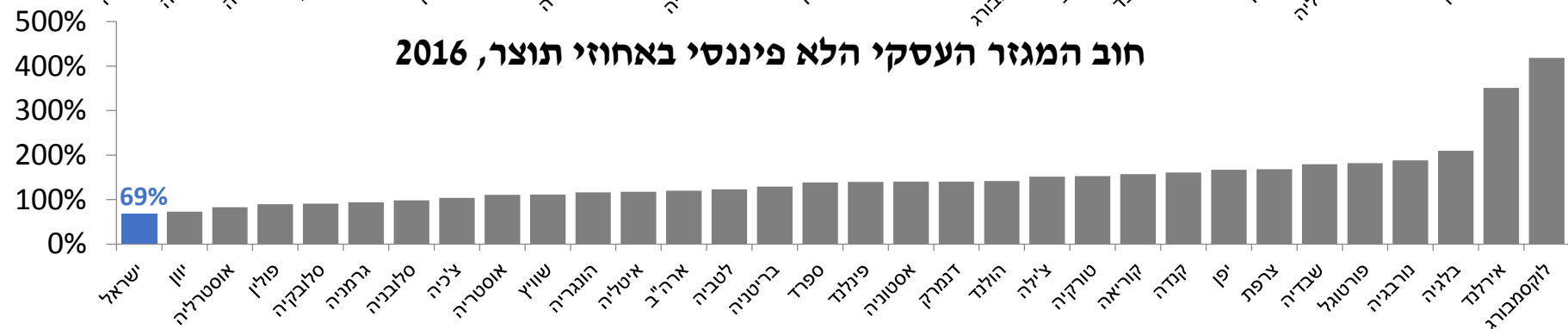
חוב משקי הבית שאינו לדיור באחוזי תוצר, 2016

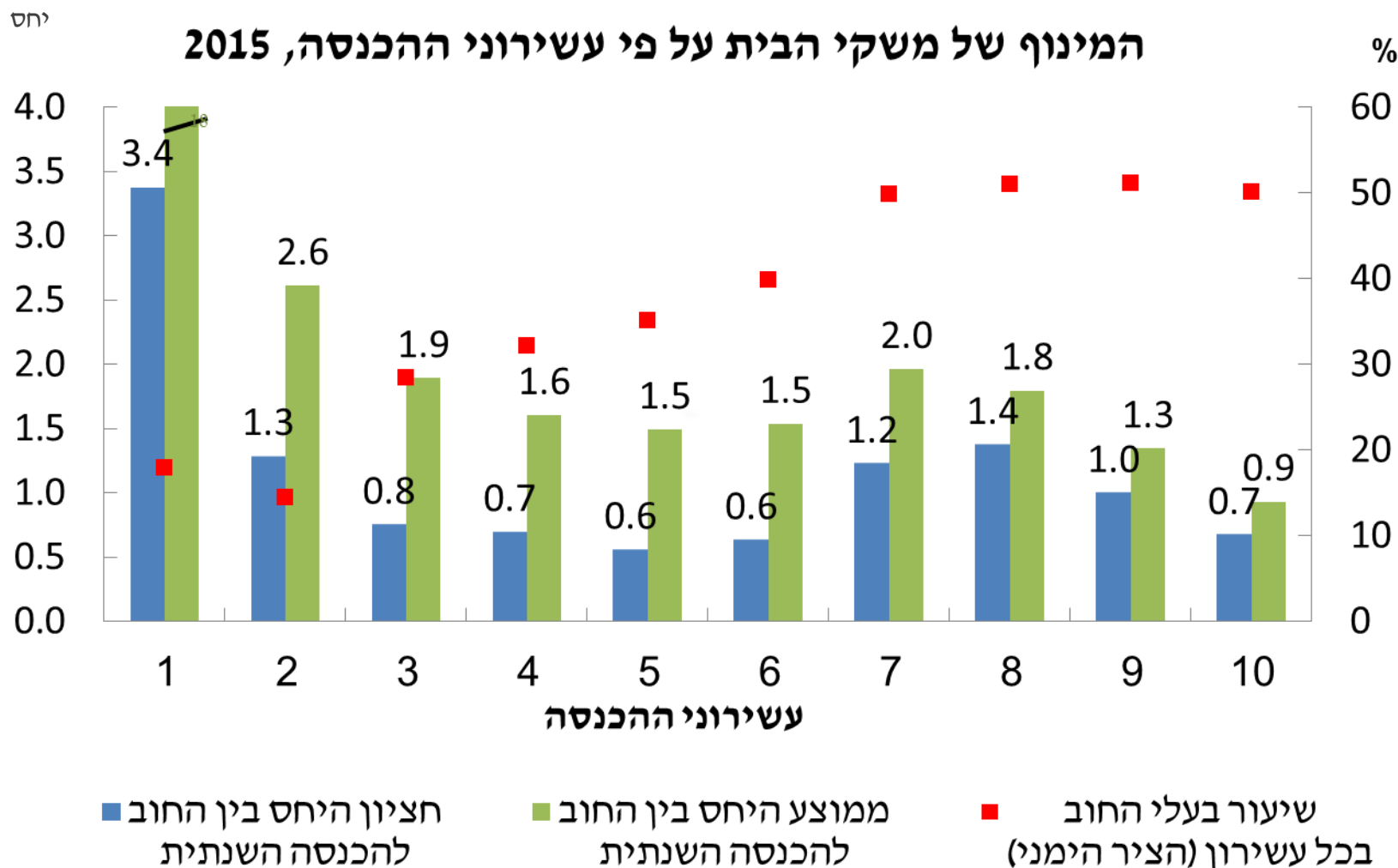
חוב משקי הבית לדיור באחוזי תוצר, 2016

חוב המגזר העסקי הלא פיננסי באחוזי תוצר, 2016

מבט על פי עשירוני הכנסה מגלה מינוף גבוה בעשירונים הנמוכים

- המצב מקרו כלכלי טוב, וסביבת הריביות נמוכה
- האשראי העסקי והפרטי גדלים, אך הרמות ביחס לתוצר אינן גבוהות
- האשראי למגזר העסקי מתאפיין במגוון מקורות - בנקאיים וחוץ בנקאיים
- באשראי למגזר משקי הבית הבנקים עדיין דומיננטיים, אם כי ישנה מגמה של כניסת שחקנים חוץ בנקאיים גם לתחום זה

שוק האשראי ערב מהפיכה - הגדלת מספר השחקנים, הגדלת התחרות והגדלת ההיצע

- שינויים טכנולוגיים וכניסת חברות פינטק, ובפרט חברות P2P
- הקלות רגולטוריות להקמת אגודות אשראי ובנקים חדשים
- הקלות רגולטוריות לחברות כרטיסי האשראי המופרדות באופן המאפשר הפיכתן לשחקן מחולל שינוי
- טשטוש תפקידים ותחרות בין השחקנים הקיימים – כניסת תחרות מטעם גופים מוסדיים גם לאשראי הקמעונאי
- צמצום פערי המידע והתשתיות והקטנת היתרון לגודל - מאגר נתוני האשראי, הקמת תשתית מיחשוב, רפורמת המעבר מבנק לבנק, פרויקט ה-API - כל אלו יקלו על השחקנים החדשים להתחרות בבנקים הגדולים
- חיזוק כוחו של הצרכן - מגוון רחב יותר של אפשרויות, ויכולת להשוות ביניהן בקלות יחסית

- גידול באשראי הצרכני :

- Bad loans are made in good times

- ריבוי גופים שנותנים אשראי

- לווה שלוקח אשראי ממספר מקורות שונים

- פיקוח שונה על גופים מתחרים במתן אשראי

- חשש לארביטראז' רגולטורי הן בהיבט הגנת הצרכן והן בהיבטים יציבותיים

- תחרות אגרסיבית שעלולה להביא להגדלת סיכון (race to the bottom)

- העדר ראייה מערכתית של הסיכונים

- שינויים מבניים רבים (טכנולוגיים ורפורמות יזומות)

- שינויים דינאמיים ומהירים, שקשה לצפות ולהיערך אליהם

- חוסר וודאות לגבי עוצמת השינוי - בקרב הרגולטורים ובקרב המערכת הפיננסית

- תוצאות שלא התכוונו אליהן

אנו מכירים בכך ששינוי כרוך בסיכון, ואנו ננהל אותו, תוך שנמשיך לתמוך בקידמה הטכנולוגית ובהרחבת התחרות

כיצד עלינו להיערך לסיכונים החדשים

- בנק ישראל ימשיך לבחון את יציבות כלל המערכת הפיננסית וינקוט עמדה ופעולה מקצועית בכל מקום שבו יהיה חשש כי צעד מסוים ייצר סיכון יציבותי
- נדרשת השלמת החקיקה להקמת הוועדה ליציבות פיננסית – מסגרת מרכזית שתאפשר ראייה של כלל המערכת הפיננסית, שיתוף פעולה בין הרגולטורים, תיאום וניטור סיכונים וטיפול בהם מבעוד מועד
- מתן עדיפות גבוהה לניטור של הסיכונים המתהווים
  - עלינו להפנים שגידול מהיר באשראי הצרכני מייצר סיכון.
  - מאגר נתוני האשראי הוא אחד הכלים שיוכל לסייע למלווים לראות את התמונה המלאה ברמת הלווה, ולרגולטור להעריך את עוצמת הסיכון המערכתית
- קידום רגולציה יציבותית התואמת את הסיכון של הגופים נותני האשראי
  - פיקוח על גופים נותני אשראי שמתאפיינים במינוף גבוה או על גופים שעומדים בליבת מערכת התשלומים, על ידי בנק ישראל
- אחידות רגולטורית בכל הנוגע להגנת הצרכן ולנושאים בתחום הציות

תודה